

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Dhr. M. Koop

BEL/IOT

Telefoonnummer 0652401507

beumerj@noord-holland.nl

1 | 8

Verzenddatum

11 SEP. 2020

Kenmerk 1434025/1434027

Betreft: Noord-Hollands Actieprogramma Klimaat

Geachte leden,

Hierbij verzoeken wij u het Noord-Hollands *Actieprogramma Klimaat* op de B-agenda van de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat te plaatsen.

Uw kenmerk

De reden hiervoor is

Bij de verkiezingen voor Provinciale Staten in 2019 was Klimaat een van de belangrijkste onderwerpen voor kiezers bij het bepalen van hun stem. In het coalitieakkoord *Duurzaam doorpakken!* is het klimaat een belangrijk thema. Bij de behandeling van het nationale *Klimaatakkoord* in november 2019 hebben Provinciale Staten om een integraal, samenhangend overzicht gevraagd van alle acties die de provincie onderneemt ter uitvoering van het coalitieakkoord en het *Klimaatakkoord*. Dit is het voorliggende Noord-Hollandse *Actieprogramma Klimaat* (APK).

Het Actieprogramma Klimaat focust op vijf thema's, die alle werkzaamheden van de provincie raken: duurzame elektriciteitsopwekking, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik en mobiliteit. Een goede energie-infrastructuur is dan ook essentieel. Ook het vastgoed, de weginfrastructuur en de energie-inkoop van de provincie zelf worden verder verduurzaamd.

De provincie is hard op weg klimaatneutraal te worden. Om daar te komen zet zij onder meer sterk in op het ontwikkelen van waterstof als alternatief voor elektriciteit. Ook ziet de provincie kansen voor aardwarmte en maakt zij zich hard voor de aanleg en uitbreiding van elektriciteits- en andere energie-netwerken. Daarnaast wil zij grondstoffen zoveel mogelijk hergebruiken en de voedselvoorziening verduurzamen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Het Actieprogramma Klimaat is de uitwerking van het nationale Klimaatakkoord en de invulling van de in het coalitieakkoord genoemde routekaart. Het APK gaat met name over de concrete acties voor deze collegeperiode met een doorkijk naar de periode daarna. Er worden 73 miljoen euro uit de meerjarenbegroting van de provincie verbonden aan acties uit het APK.

Net als het nationale Klimaatakkoord, raakt dit Noord-Hollandse *Actieprogramma Klimaat* alle beleidsterreinen. Het is een college breed product dat de belangrijkste acties en maatregelen weergeeft om de klimaatverandering te beperken. We zijn in het kader van de RES al een hele periode in goed gesprek met onze partners, die allen ook het Klimaatakkoord ondertekenden. Om in aanvulling op de RES nog een energieakkoord af te sluiten, vinden we niet opportuun. Met dit Actieprogramma gaan we meteen over tot uitvoering. In het laatste collegejaar besluiten we of alle acties op de korte termijn voldoende vertrouwen bieden en voldoende snelheid gecreëerd hebben om met vertrouwen door te kijken naar 2030 en 2040.

Tot slot overwegen Gedeputeerde Staten ook de middelen uit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds waartoe Provinciale Staten in haar Motie 42/18-5-2020 opriep aan te wenden voor maatregelen die passen binnen dit Actieprogramma Klimaat.

Concreet wordt aan de commissie gevraagd

Te bespreken of dit *Actieprogramma Klimaat*:

- invulling geeft aan de ambities van het coalitieakkoord *Duurzaam Doorpakken!* en de afspraken van het landelijke Klimaatakkoord;
- tegemoet komt aan de moties die hierover zijn aangenomen;
- aanleiding geeft tot het meegeven van aandachtspunten aan Gedeputeerde Staten bij de uitvoering van dit Actieprogramma.

Uitwerking aangenomen moties

Provinciale Staten hebben vorig jaar verschillende moties aangenomen over de uitwerking van het *Klimaatakkoord*. Deels is dat gebeurd bij de behandeling hiervan, deels ook bij de vaststelling van de Startnotities voor de RES'en. In bijlage 1 is aangegeven hoe aan deze moties invulling wordt gegeven. Het voorstel is om hiermee de volgende moties als afgedaan te beschouwen:

- Motie M68/11-11-2019
- Motie M103/18-11-2019
- Motie M106/18-11-2019
- Motie M107/18-11-2019
- Motie M111/18-11-2019
- Motie 69/11-11-2019

- Motie M45/30-9-2019
- Motie M46/30-09-2019

Motie 42/18-5-2020 wordt op dit moment uitgewerkt. Over de uitvoering daarvan informeren we u op een later moment.

Om deze vraag te kunnen beantwoorden is de volgende informatie van belang

Datum en inhoud GS besluit 8 september 2020

Het college besluit:

1. In te stemmen met het Noord-Hollands *Actieprogramma Klimaat*;
2. In te stemmen met het verzenden van dit actieprogramma aan PS met een begeleidende brief;
3. PS te verzoeken Moties M68/11-11-2019, M103/18-11-2019, M106/18-11-2019, M107/18-11-2019, M111/18-11-2019, M69/11-11-2019, M45/30-9-2019 en M46/30-09-2019 als afgedaan te beschouwen.

Eerdere behandeling in commissie of PS

Nee.

Op grond van welk kader/beleid is dit voorstel gedaan

Het coalitieakkoord *Duurzaam Doorpakken!* en het nationale *Klimaatakkoord*.

Motivatie keuzevrijheid

Gedeputeerde Staten hebben het actieprogramma vastgesteld op basis van bovengenoemde kaders. De commissie kan aandachtspunten meegeven voor de uitvoering ervan.

Effecten voorstel

We beogen hiermee een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan de doelen en afspraken van het landelijke Klimaatakkoord waarmee de provincie november vorig jaar heeft ingestemd.

(Burger) participatie

Op de verschillende thema's wordt nauw samengewerkt met andere overheden, netbeheerders, energiebedrijven, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, maatschappelijke organisaties etc. Als daar aanleiding voor is worden ook inwoners actief betrokken.

Communicatie omtrent besluit

Er is een persbericht gepubliceerd over het *Actieprogramma Klimaat* dat is gedeeld met landelijke, regionale en lokale media. Gedeputeerde Edward Stigter heeft hierover interviews gegeven. Over de afzonderlijke thema's (onder verantwoordelijkheid van de afzonderlijke portefeuillehouders) wordt apart gecommuniceerd.

Evaluatie

Over de stand van zaken van dit Actieprogramma wordt jaarlijks verantwoording afgelegd. In 2021 en 2023 gebeurt dit via een bijlage bij de *mid term* en *end term review* van de *Strategische agenda* van het coalitieakkoord, in 2022 via een aparte rapportage. Dit zijn ook de momenten waarop eventuele nieuwe acties kunnen worden toegevoegd. De stand van zaken overzichten zullen laten zien in hoeverre uitvoering is gegeven aan de acties op *output* niveau.

Financiële aspecten/risico's

De acties worden bekostigd uit de reguliere begrotingsprogramma's en eventuele toevoegingen daaraan vanuit de reserves. Vooralsnog zijn met dit Actieprogramma geen nieuwe financiële middelen gemoeid. Wij leggen u nog voorstellen voor de besteding van de resterende middelen van de Reserve Energietransitie voor. Motie 42/18-5-2020, over het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds wordt op dit moment nader uitgewerkt.

De tabel hierna bevat de optelsom van de middelen voor de periode 2020-2023 die in de door het PS vastgestelde begroting 2020-2023 per operationeel doel zijn bepaald. Eventuele aanvullende financiële voorstellen volgen op het moment dat over de verschillende acties in het actieprogramma besluiten aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

	2020	2021	2022	2023	Totaal
Er is dekking voor het klimaat actieprogramma 2020-2023 vanuit de vastgestelde begroting 2020-2023: In 2020 vanuit OD 4.2.1 Energietransitie: Vanaf 2021 is dit OD 2.2.1 geworden.	€ 10.395.000	€ 10.705.000	€ 10.225.000	€ 10.225.000	€ 41.550.000
Er is dekking voor het beoode besluit in de vastgestelde begroting 2020-2023: in 2020 vanuit OD 6.1.1 Natuurwerk NL, waterkwaliteit en bodemdaling. Vanaf 2021 is dit OD 5.1.1 geworden.	€ 1.000.000	€ 7.000.000	€ 7.000.000	€ 6.000.000	€ 21.000.000
Er is dekking voor het beoode besluit in de vastgestelde begroting 2020-2023: in 2020 vanuit OD 4.1.5 VTH taken uitvoeren en coördineren. En vanaf 2021 is dit OD 2.1.5 geworden.	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 4.000.000
Er is dekking voor het beoode besluit in de vastgestelde begroting 2020-2023: In 2020 vanuit OD 5.3.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken. En vanaf 2021 is dit OD 6.5.4	€ 1.600.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 6.100.000
Totale financiële dekking o.b.v. BESLUIT Klimaatakkoord	€ 13.995.000	€ 20.205.000	€ 19.725.000	€ 18.725.000	€ 72.650.000

Specifiek voor de reserve Energietransitie bedraagt het beginsaldo in 2020 € 22,3 miljoen. Vanuit het provinciefonds zal

- in 2020 € 6,15 miljoen
- in 2021 € 10,2 miljoen
- in 2022 € 10,1 miljoen
- in 2023 € 10,1 miljoen

aanvullend in de Reserve Energietransitie worden gestort. Hierop is in 2020 door Provinciale Staten in het kader van de taakstelling € 4,6 miljoen ingeleverd en is € 0,2 miljoen overgeheveld voor klimaatadaptatie. Het restant van deze middelen uit de reserve Energietransitie wordt besteed aan activiteiten zoals opgenomen in het *Actieprogramma Klimaat*.

Zo hebben Provinciale Staten in 2019/2020 besloten om € 7,6 miljoen te bestemmen voor geothermie, € 120.000 voor procesondersteuning klimaatadaptatie, € 4,5 miljoen voor stimulering zonne-energie en € 2 miljoen uit de reserve Energietransitie voor het voortzetten van het Servicepunt Duurzame Energie gedurende de periode tot en met 2023. Daarnaast hebben Provinciale Staten € 4,5 miljoen ingezet uit de coalitieakkoord-middelen voor de Routekaart energie neutrale huisvesting.

Met betrekking tot het programma Mobiliteit worden nadere afspraken gemaakt in hoeverre activiteiten kunnen bijdragen aan het *Actieprogramma Klimaat*. Dat geldt ook voor diverse andere terreinen binnen de provinciale begroting waarbij aanvullend wordt ingezet op het thema duurzaamheid.

De verantwoording op alle uitgaven in het kader van het actieprogramma klimaat 2020-2023 verloopt via de reguliere P&C cyclus.

Vervolgprocedure

Wij willen het Actieprogramma Klimaat graag met u bespreken in de commissie RWK.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen (2):

- 1 Voorstel uitwerking moties
- 2 Noord-Hollands Actieprogramma Klimaat

Bijlage 1: Voorstel uitwerking moties

Provinciale Staten hebben verschillende moties aangenomen met betrekking tot het Noord-Hollands energie- en klimaatbeleid. Deels is dat gebeurd bij de behandeling van het nationale Klimaatakkoord (11-11-2019 en 18-11-2019), maar bijvoorbeeld ook bij de vaststelling van de Startnotities voor de RES'en (30-09-2019). Aan deze moties wordt als volgt invulling gegeven:

Motie M68/11-11-2019 van de PvdD riep op de kansen van klimaatbossen in beeld te brengen. Dit doen we door bij te dragen aan de landelijke bossenstrategie (zie brief van GS aan PS 1370926/1371108). De eerste inventarisatie voor de uitwerking hiervan in Noord-Holland is gemaakt en is in mei 2020 aan PS gezonden. De uitwerking van de Bossenstrategie willen het Rijk en de provincies eind dit jaar gezamenlijk vaststellen. Over de voortgang hiervan worden PS apart geïnformeerd.

Motie M103/18-11-2019 van het CDA met betrekking tot draagvlak wordt opgepakt in het kader van het RES-traject.

Motie M106/18-11-2019 van de PvdD, SP en D66 was gericht op het betrekken van jongeren en scholen bij energiebesparing. Dit doen we via de organisatie Energy Challenges. Die hebben we een eenmalige financiële bijdrage van € 25.000,- toegezegd en we participeren in een aantal bijeenkomsten van Energy Challenges.

Motie M107/18-11-2019 van de PvdD en CU riep op natuurinclusief bouwen mee te nemen in de klimaatambities voor de gebouwde omgeving. Dit doen we via de Woonagenda. In de actieagenda 2020-2025 is vastgelegd dat via 'woonakkoorden' in 2020 afspraken gemaakt worden met regio's en gemeenten over de programmering en fasering van woningbouwplannen. Hierin worden de klimaatdoelstellingen verankerd via maatwerkafspraken die erop gericht zijn om de nieuwbouwopgave zoveel mogelijk klimaatneutraal, klimaatadaptief, natuur- en landschap inclusief en circulair te kunnen realiseren. Het SPDE geeft advies hierover. Een en ander is ook afhankelijk van de vraag of gemeenten hieraan willen meewerken.

Motie M111/18-11-2019 van de PvdD vroeg om een samenhangend pakket maatregelen rond klimaat, milieu, biodiversiteit, voedsel, water, gezondheid, dierenwelzijn en bodemdaling. De in het coalitieakkoord aangekondigde Voedselvisie, het Masterplan biodiversiteit, de Visie recreatie en toerisme en het Integraal waterakkoord worden in de loop van 2020 opgesteld en aan PS voorgelegd. In deze plannen en visies komen de thema's klimaat, milieu, biodiversiteit, voedsel, water, gezondheid, dierenwelzijn en bodemdaling integraal aan de orde. Om

de gevraagde integraliteit te borgen, worden deze stukken in onderlinge samenhang opgesteld. PS worden hierover apart geïnformeerd.

Motie 69/11-11-2019 van de PvdD en GroenLinks riep ons op te bezien aan welke van de inmiddels 54 Urgendamaatregelen de provincie een bijdrage zou kunnen leveren. Bij het opstellen van dit Actieprogramma Klimaat hebben we ons rekenschap gegeven van de Urgendalist. We hebben daarbij gebruik gemaakt van de analyse die het Rijk heeft gemaakt voor de 54 voorstellen. Daarvan worden er 34 door het Rijk opgepakt. Dit zijn voorstellen die buiten de invloedssfeer van de provincie liggen. Zeven van de 54 voorstellen liggen wel in onze invloedssfeer en zijn in het Actieprogramma verwerkt. Dit zijn de voorstellen met betrekking tot duurzaam bosbeheer, versneld vernatten van veenweiden, zonnepanelen in combinatie met het saneren van asbestdaken, zonnepanelen op overheidsgebouwen, zon op schooldaken, het verdubbelen van de slagkracht van energiecoöperaties, en groen en gezond wonen. De resterende dertien voorstellen zijn volgens het Rijk niet kosteneffectief.

Motie M45/30-9-2019 van GL, PvdA en SP riep op een communicatietraject te ontwikkelen voor het klimaatbeleid. Dit is gebeurd. De communicatie over het klimaatbeleid wordt georganiseerd via de thematische programma's. Daarbij is onze communicatiestrategie doelgroepgericht, omdat iedereen in de provincie te maken krijgt met klimaatverandering en de energietransitie. Draagvlak voor een duurzame provincie borgen wij door, nog meer dan voorheen, te luisteren én in gesprek gaan. We betrekken onze inwoners, overheden en samenwerkende partijen actief en nodigen hen uit om mee te denken. Zo behouden en vergroten we het vertrouwen van de Noord-Hollanders en andere belanghebbenden. Centraal daarbij staat dat we inwoners zoveel mogelijk laten meepraten, dat Noord-Hollanders geïnformeerd zijn over actuele ontwikkelingen in Noord-Holland en dat stakeholders de provincie weten te vinden en gehoord worden.

Motie M46/30-09-2019 van de VVD, D66 en PvdA vroeg om aandacht voor andersoortige technieken dan zon en wind. We voeren deze motie uit samen met motie M104/18-11-2019 van de PvdA, GL, PvdD en D66 die ons opdroeg prioriteit te geven aan de versterking van de energie-infrastructuur N-H. Deze beide moties krijgen - onder andere - invulling via onze inspanningen op het gebied van waterstof. In het NZKG en de regio Den Helder richten we ons op het realiseren en opschalen van productiefaciliteiten, het vinden van lokale afzetmogelijkheden (onder andere in de sector mobiliteit) en het realiseren van de benodigde infrastructuur, inclusief aansluiting op een landelijke backbone. Motie 104 krijgt ook invulling via de aanpak voor het oplossen van de belangrijkste knelpunten op het elektriciteitsnetwerk.

De volgende motie wordt op dit moment verder uitgewerkt, waarbij de te besteden middelen nadrukkelijk gekoppeld worden aan het Actieprogramma Klimaat:

M42-2020/18-5-2020 van VVD, GL, PvdA, CDA en D66 riep op om zo snel mogelijk te inventariseren hoe de economische en maatschappelijke infrastructuur op een duurzame manier gestimuleerd en versterkt kan worden en met een voorstel te komen voor het instellen van een Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds dat zich daarop richt, en daarbij de aandacht te richten op de verduurzaming van de bebouwde omgeving en versterking van de culturele en maatschappelijke infrastructuur. Om de economische gevolgen van de coronamaatregelen te verzachten, trekt de provincie 100 miljoen euro uit. Een groot deel van de middelen willen we besteden aan het verduurzamen van de bebouwde omgeving, inclusief maatschappelijk vastgoed.